

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

_____ 20 19 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

спеціальність 073 «Менеджмент»
освітньо-професійна програма «Логістика»
освітній ступінь бакалавр
форма навчання денна
розробник Чала Вероніка Сергіївна

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємств» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра за спеціальністю 073 «Менеджмент», в межах якої формується система теоретичних знань і практичних навичок в галузі планування та аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства, потрібних для співробітництва з іноземними партнерами, підвищення та вдосконалення організаційних форм і методів цієї діяльності.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				VI
Всього годин за навчальним планом, з них:	105	3,5		105
Аудиторні заняття, у т.ч:	44			44
лекції	30			30
лабораторні роботи	-			-
практичні заняття	14			14
Самостійна робота, у т.ч:	61			61
підготовка до аудиторних занять	21			21
підготовка до контрольних заходів	20			20
виконання курсового проекту або роботи	-			-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	20			20
підготовка до екзамену	-			-
Форма підсумкового контролю				залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: отримання студентами знань з об'єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємств, а також набуття навичок їх практичного використання.

Завдання дисципліни: розуміння сутності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів, і передумов її виникнення, правового та економічного розвитку; вивчення видів та форм ЗЕД підприємства; усвідомлення економічної природи комерційних операцій на зовнішніх ринках; вивчення принципів укладання та виконання угод; проведення економічного аналізу ЗЕД підприємства, вивчення її ефективності.

Пререквізити дисципліни. Для успішного опанування компетентностей необхідні теоретичні знання та практичні вміння набуті під час вивчення дисциплін «Економіка підприємства», «Міжнародні економічні відносини», «Підприємницьке право», «Маркетинг».

Постреквізити дисципліни. Знання з даної дисципліни необхідні для опанування дисциплін «Управління персоналом», «Стратегія підприємства».

Компетентності.

Загальні компетенції

ЗК1 – Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК2 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу та встановлення взаємозв'язків між соціально-економічними явищами та процесами.

ЗК5 – Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами, цінувати й поважати різноманітність та багатокультурність.

ЗК10 – Здатність до адаптації та дії у мінливому середовищі.

Спеціальні (фахові) компетенції

СК1 – Здатність аналізувати вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності підприємства та визначати стратегію його логістичної діяльності з урахуванням специфіки будівельної галузі.

СК2 – Уміння застосовувати сучасні підходи та методи управління інноваціями.

СК3 – Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту і логістики.

СК6 – Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК14 – Здатність забезпечувати розвиток підприємств в умовах інтеграції в світовий економічний простір на основі побудови ефективного механізму управління та запобігання загроз і зниження ступеня ризику діяльності на міжнародному ринку.

СК17 – Здатність здійснювати діяльність щодо логістичного обслуговування споживачів на національному та міжнародному ринках.

Заплановані результати навчання.

РН1 – демонструвати знання і розуміння у логістиці та управлінні ланцюгами постачань на основі використання знань, вмінь та компетенцій;

РН2 – ідентифікувати, аналізувати й структурувати проблеми організації, обґрунтовувати методи їх вирішення та забезпечувати умови їх реалізації;

РН6 – організовувати та здійснювати ефективні комунікації державною та іноземними мовами;

РН7 – застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення логістичних задач та завдань управління організацією;

РН9 – демонструвати навички системно пов'язувати процеси закупівлі матеріальних ресурсів із виробництвом та збутом готової продукції, складуванням та транспортуванням, використовуючи принципи логістики;

PH13 – здійснювати діагностику діяльності підприємства, ідентифікувати та управляти логістичними витратами, визначати їх вплив на фінансовий стан підприємства та його конкурентоспроможність;

PH14 – демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

PH15 – вміти здійснювати діяльність щодо логістичного обслуговування споживачів на національному та міжнародному ринках.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

–основи господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері економічної діяльності між підприємствами України — суб'єктами ЗЕД та іноземними фірмами;

–форми виходу підприємств на зовнішній ринок;

–принципи здійснення зовнішньоекономічних операцій та аналізу їх економічної ефективності.

вміти:

– застосовувати на практиці здобуті теоретичні знання, що стосуються організації і функціонування системи зовнішньоекономічної діяльності підприємства;

– використовувати базові інструменти управління організацією, яка здійснює зовнішньоекономічну діяльність;

– розробляти типові зовнішньоекономічні контракти;

– розраховувати ціну контракту та економічну ефективність ЗЕД підприємства.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, дослідницькі, стимулювання й мотивації, інструктивно-практичні.

Форми навчання: колективна, групова та індивідуальна; аудиторна, позааудиторна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин					
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин	12	4			8
Тема 2. Система митного регулювання в державі	14	4	2		8
Тема 3. Валютне регулювання ЗЕД підприємництва	14	4	2		8
Тема 4. Особливості оподаткування в сфері ЗЕД	12	2	2		8
Тема 5. Транспортне забезпечення контрактів ЗЕД	14	4	2		8
Тема 6. Фіксація цін в зовнішньоекономічних контрактах	14	4	2		8
Тема 7. Форми платежів у ЗЕД	14	4	2		8
Тема 8. Розпочаток партнерської ЗЕД та ключові засади контрактної діяльності	11	4	2		5
Разом за змістовим модулем 1	105	30	14		61
Усього годин	105	30	14		61

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№	Тема занять	Кількість
---	-------------	-----------

зан.		годин
1,2	Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин	4
3,4	Система митного регулювання в державі	4
5,6	Валютне регулювання ЗЕД підприємництва	4
7	Особливості оподаткування в сфері ЗЕД	2
8,9	Транспортне забезпечення контрактів ЗЕД	4
10,11	Фіксація цін в зовнішньоекономічних контрактах	4
12,13	Форми платежів у ЗЕД	4
14,15	Розпочаток партнерської ЗЕД та ключові засади контрактної діяльності	4
	Усього годин	30

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Система управління зовнішньоекономічною діяльністю	2
2	Партнерські відносини в ЗЕД та контрактна діяльність	2
3	Організація і техніка експортно-імпортних операцій	2
4	Міжнародні науково-технічні зв'язки і виробниче кооперування	2
5	Технологія міжнародних інвестиційних операцій	2
6	Валютні операції та їх регулювання	2
7	Розвиток інфраструктури ЗЕД	2
	Усього годин	14

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	21
2	Підготовка до контрольних заходів	20
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	20
	Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки	4
	Теоретична основа зовнішньоекономічної діяльності країни. Сучасні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України та етапи розвитку вітчизняного ЗЕД. Аналіз сучасного стану платіжного балансу України, а також основних показників зовнішньоекономічного сектору: абсолютні, відносні, показники структури, показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків України.	
	Система регулювання та показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності країни	4
	Законодавча база митного та валютного регулювання	
	Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4

	<p>Переваги та недоліки тарифного регулювання для національної економіки. Види і методи здійснення митного контролю</p> <p>Характеристика митних режимів: Е,І, транзит, реекспорт, реімпорт, тимчасове вивезення/ввезення, переробка на митній території України, ... поза її межами, знищення і руйнування, магазин безмитної торгівлі, митний склад, спеціальна митна зона, відмова на користь держави. Порядок, плата та документи для митного оформлення товарів. Декларування: форми та процедури.</p> <p>Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності</p> <p>Експортні кредити, експортні субсидії, імпорتنі депозити. Перелік товарів, експорт і імпорт яких підлягає ліцензуванню. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам.</p>	4
	<p>Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування</p> <p>Методи страхування ризиків у ЗЕД. Особливості самострахування. Способи транспортного страхування та умови страхування вантажів у ЗЕД.</p>	4
4	Виконання курсової роботи	-
5.	Підготовка до екзамену	-
	Усього годин	61

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний та письмовий контроль, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

- з окремих змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів ринкових відносин

Оцінка знань студентів здійснюється за допомогою контрольної роботи в письмовій формі, що складається з двох рівноважних теоретичних питань і оцінюється з розрахунку 100 балів (50 балів за кожне теоретичне питання) наступним чином:

45-50 - студент демонструє повне опанування матеріалом, здатність до його аналізу та творчого осмислення, ознайомлення з додатковою літературою;

37-44 - студент має уявлення та поняття щодо навчального об'єкту, пояснює його суттєві ознаки, здійснює смислове виділення та аналіз економічних процесів, але не повністю розкрив суть питання;

30-36 - студент має загальне уявлення про об'єкт, що вивчається, здатний відтворювати формулювання визначень, але відповіді бракує аналізу відтвореного явища, порушена послідовність і логічність викладення матеріалу, надаються тільки окремі характеристики явищ та об'єктів, що розглядаються;

0-29 - студент має слабе уявлення щодо понять, які вивчаються, відсутні суттєві положення, які необхідно розглянути для відповіді на питання.

Підсумкова оцінка визначається за результатами контрольної роботи.

Порядок зарахування пропущених занять: студент має право відпрацювати пропущені заняття. Кожне пропущене лекційне заняття відпрацьовується методом усного опитування з основних положень теми. Відповідно за кожне відпрацьоване заняття студент отримує 1 бал. Можливим є одночасне опитування з декількох пропущених занять. Практичні заняття відпрацьовуються методом підготовки реферативної роботи на тему, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених практичних занять. Робота оцінюється в межах кількості балів за пропущені практичні заняття.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Закон України про зовнішньоекономічну діяльність //Зовнішньоекономічна діяльність. Зб.норм.актів.- К.: «Торговий дім», 1992 .-С.3-34.
2. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності. 3- те видання перероблене та до повнене: Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 432 с.
3. Дегтярева О.И., Полянова Т.Н., Саркисов С.В. Внешнеэкономическая деятельность: Учебн. пособие. 2-е изд. – М.:Дело, 2000. -320 с.
4. Дідківський М.І. *Зовнішньоекономічна діяльність* підприємства. Навчальний посібник / К.: Знання, 2006.- 462 с
5. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства: Навчальний посібник. – Київ : ЦУЛ, 2002.-172с.
6. Зінь Е. А. Основи зовнішньоекономічної діяльності : підручник [для студ. вузів] / Е. А. Зінь, Н. С. Дука. – К. : Кондор, 2009. – 432 с
7. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств / І. В. Багрова, Н. І. Редіна, В. Є. Власик, О. О. Гетьман. — К., 2004.
8. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / [Козак Ю.Г., Логвінова Н.С. та ін.]; за ред. Ю.Г. Козака, Н.С. Логвінової, М.А. Зайця. – 4-те вид., перероб. та доп. – К.: Освіта України, 2012. – 272 с.
9. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. Навч. посіб. / За ред. проф. І. І. Дахна. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 304 с.
10. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. / За ред. І. І. Дахна. — К.: — ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009. — 316 с.
11. Покровская В.В. Организация и регулирование внешнеэкономической деятельности: Учебник . М.:Юристъ, 2002. – 456с.
12. Румянцев А. П., Румянцева Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність: Навч. посіб. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. 22. Саллі В. І., Трифонова О. В., Швець В. Я. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. — К.: “Професіонал”, 2003.
13. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства: навчальний посібник /Ю.В.Орловська, Г.В.Дугінець, П.АФісуненко, О.А.Варламова/ за аг ред..проф. Орловської Ю.В. – Дніпропетровськ, 2010. – 304 с.

Допоміжна

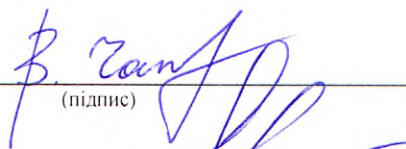
1. Макогон Ю.В. и др. Международный менеджмент. Уч.пособие. Донецк.-2006. -236 с.
2. Ноздрева Р.Б. и др. Организация и управление внешнеэкономической деятельностью: 17-модульная программа для менеджеров «Управление развитием организации». Модуль 10. М.: ИНФРА-М, 2000.- 368с.
3. Попов С.Г. Внешнеэкономическая деятельность фирмы. Особенности менеджмента и маркетинга: Учебн.пособие. – М.: Изд-во «Ось-89», 2000. – 288с.
4. Белорусов А.С. Международный менеджмент: Учебник. - М.: Юристъ, 2000. - 224 с.
5. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації): Навчальний посібник / За заг. ред. Сіваченка І.Ю. - К.: ЦУЛ, 2003. - 186 с.
6. Международный менеджмент / Под ред. Пивоварова С.Э., Тарасевича Л.С. Майзеля А.И. - СПб: Питер, 2001. - 576 с.
7. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: Навчальний посібник для вузів/ За заг. ред. Кредісова А.І. - К.: ВІРА-Р, 2002. - 552 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Група Світового банку. – Доступно з: www.worldbank.org
2. Інкотермс 2010. Правила ІСС з використання термінів для внутрішньої та міжнародної торгівлі / [пер. з англійської ТОВ «Асоціація експортерів і імпортерів «ЗЕД»]. – К.: Асоціація «ЗЕД», 2011. – 266 с. – Доступно з: https://zed.ua/images/files/Incoterms_short.pdf
3. Каталог «Імпортери та експортери». – Доступно з: www.eximbase.com
4. Міжнародний банк реконструкції та розвитку. – Доступно з: www.worldbank.org/ibrd
5. Міжнародна фінансова корпорація (МФК). – Доступно з: www.ifc.org
6. Міжнародний валютний фонд. – Доступно з: <http://www.imf.org/external/country/UKR/rr/ukr/index.htm>
7. Міністерство економіки України: офіц. веб-сайт. – Доступно з: www.me.gov.ua
8. Мороз В. Конкурентоспроможність України у відображенні рейтингів міжнародних організацій. - Доступно з: www.amk.gov.ua
9. Національний інститут проблем міжнародної безпеки. – Доступно з: www.niisp.gov.ua
10. Національний інститут стратегічних досліджень. - Доступно з: www.niss.gov.ua
11. Організація економічного співробітництва та розвитку. - Доступно з: www.oecd.org
12. Світова організація торгівлі. – Доступно з: www.wto.org.
13. Транзитні перевезення вантажів // Держ. ком. стат. України: офіц. веб-сайт. – Доступно з: <http://www.ukrstat.gov.ua>
14. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. – Доступно з: www.uceps.org.
15. The Global Competitiveness Report // World Economic Forum – Доступно з: <http://www.weforum.org>.
16. Європейський Банк Реконструкції та розвитку в Україні – Доступно з: <http://www.ebrd.com/ru/country/ukraine/index.htm>.

Розробник _____

(підпис)

(В. С. Чала)

Гарант освітньої програми _____

(підпис)

(А. О. Черчата)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 03 жовтня 2019 року № 3